

РЕШЕНИЕ

№ 164

гр. Варна, 06.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана В. Джамбазова
Членове: Росица Сл. Станчева
Юлия Р. Бажлекова

при участието на секретаря Юлия П. Калчева
като разгледа докладваното от Диана В. Джамбазова Въззивно гражданско дело № 20223000500436 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по реда на чл.258 от ГПК, по въззивна жалба от пълномощника на „Мюсюлманско настоятелство Русе“, Булстат 175844199 срещу решение № 260002/9.02.2022 г. по гр.д.№ 240/2018 г. на Окръжен съд – Русе в частта му, с която е уважен предявеният от „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в РБ“ – София, Булстат 131176524 инцидентен установителен иск и е признато за установено, на основание чл.537, ал.2, вр. с чл.124 и чл.604 от ГПК, че вписването на „Мюсюлманско настоятелство Русе“, като местно поделение на религиозна институция с решение № 9/5.02.2010 г. по ф.д.№ 61/2009 г. на Окръжен съд – Русе, представлява вписване на несъществуващо обстоятелство. Твърденията са за недопустимост, евентуално – неправилност на решението, с искане за обезсилването му, евентуално – за неговата отмяна.

В подадени писмени отговори от „Фанагория 68“ ООД с ЕИК 204639912 и от „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в РБ“ – София, Булстат 131176524 са изразени становища за правилност на обжалваното решение и за неоснователност на въззивната жалба.

„Мюсюлманско настоятелство Русе“ обжалва с частна жалба решение № 260002/9.02.2022 г. по гр.д.№ 240/2018 г. на Окръжен съд – Русе в частта

му, с която е прекратено производството по предявените от него искове по чл.108 от ЗС против Фанагория 68“ ООД с ЕИК 204639912, „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в РБ“ – София, Булстат 131176524 и „ДМВ Петрол“ ЕООД относно описания в диспозитива на решението недвижим имот. Оплакванията са за недопустимост, с искане за обезсилване, евентуално - за неправилност поради нарушение на закона, с молба за отмяна.

В подаден писмен отговор, пълномощникът на „Фанагория 68“ ООД изразява становище за правилност на решението в обжалваната му прекратителна част.

В подаден писмен отговор, пълномощникът на Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в РБ“ изразява становище за недопустимост на частната жалба, евентуално – за нейната неоснователност.

„ДМВ Петрол“ ЕООД не е изразил становище по въззивната и по частната въззивна жалба.

Въззивната и частната жалба са подадени в срок и от надлежна страна и са процесуално допустими. След като прецени доказателствата по делото – поотделно и в тяхната съвкупност, Варненският апелативен съд приема за установена следната фактическа обстановка:

Предявен е иск по чл.108 от ЗС от „Мюсюлманско настоятелство“-Русе против „Мюсюлманско сунитско ханифитско изповедание в Република България“, „Фанагория 68“ ООД и „ДМВ Петрол“ ЕООД, за предаване владението на недвижим имот, находящ се в гр.Русе, бул.“Гоце Делчев“ № 5, подробно описан в исковата молба, заедно с построените в него автомивка и бензиностанция, владяни от ответниците без основание. Твърденията са, че правото на собственост му е признато въз основа на собствеността на местно поделение, именувано към онзи момент като Турска мюсюлманска изповедна община - Русе. Позовава се на изтекла придобивна давност.

Ответникът „Фанагория 68“ ООД оспорва допустимостта на предявения иск, предвид липсата на активна процесуално-правна легитимация; тъй като ищецът предявява чужди права - тези на Турската мюсюлманска изповедна община, респ. на Мюсюлманското изповедание и не разполага с право на иск. Ответникът твърди, че държи имота на правно основание - сключен договор за наем с ответника „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в Република България“, вписан в СВ преди предявяването на иска и оспорва твърденията на ищеца за осъществявано явно, несъмнено и необезпокоявано владение върху имота от 60-те години на миналия век.

Ответникът „ДМВ Петрол“ ЕООД изразява становище за недопустимост на предявения иск, а по същество за неговата неоснователност. Възразява, че ищецът не се легитимира като правопреемник на Турската мюсюлманска изповедна община, в чиято полза е издаден нот. акт за собственост на процесния имот, на който ищецът се позовава и поради това няма активна процесуална легитимация. Възразява, че не владее

процесния имот, а е негов държател на основание сключен договор за наем с „Фанагория 68“ ООД.

Ответникът „Мюсюлманско сунитско ханифитско изповедание в Република България“ изразява становище за недопустимост на иска, а по същество - за неговата неоснователност. В условията на евентуалност, предявява против Мюсюлманско настоятелство - Русе насрещен иск - ако ищецът бъде признат за собственик, да бъде осъден да му заплати направените подобрения в размер на 26000 лв.- частично предявени от 206478,30 лв.

Ответникът по насрещния иск „Мюсюлманско настоятелство Русе“ изразява становище за неговата недопустимост и неоснователност.

Ответникът „Мюсюлманско сунитско ханифитско изповедание в Република България“ е предявил инцидентни установителни иски с правно основание чл.537, ал.2, във вр. с чл.124 и чл.604 ГПК:

Главен иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че регистрацията на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе с решение от 5.02.2010 г. по фирмено дело № 61/2009 г. на ОС Русе като местно поделение -юридическо лице на Мюсюлманско изповедание е несъществуващо обстоятелство, тъй като липсва решение на централното ръководство на МИ за регистрацията на местното поделение на МН Русе като ЮЛ в ОС - Русе, респ. решението на централното ръководство от 11.12.2009 г. е нищожно, тъй като не е взето от лицата, вписани като членове на централното ръководство и тъй като е в противоречие с императивни разпоредби на ЗВ и на действащия Устав на МИ, неподвиждащи това вероизповедание да има местни поделения със статут на ЮЛ;

Първи евентуален иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че същото вписване е нищожно, тъй като е вписано неподлежащо на вписване обстоятелство - към датата на подаване на заявлението в ОС Русе и към датата на вписването, действащият Устав на МИ не предвижда вероизповеданието да има поделения със статут на юридически лица;

Втори евентуален иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че вписването е недопустимо, тъй като е постановено по искане на нелегитимирано в регистърното производство лице и поради това, че е извършено по § 2, ал. 4 ПЗР на ЗВ без съдът да е бил сезиран с такова искане.

Ответникът по ИУИ е изразил становище за недопустимост и неоснователност на предявените иски.

Предвид оспорената от „Мюсюлманско сунитско ханифитско изповедание в Република България“ процесуална легитимация на ищеца, съдът следва да се произнесе по предявените обективно евентуално

съединени инцидентни установителни иски с правно основание чл.537, ал.2, във вр. чл.124 и чл.604 ГПК. С оглед факта, че ищецът по инцидентните установителни иски не е участвал в охранителното производство и не е могъл да обжалва постановеното в това производство решение, законът му предоставя исков ред за защита на засегнатите с вписването права. Налице е правен интерес от предявяването на инцидентните установителни иски, произтичащ от предявения ревандикационен иск против „Мюсюлманско сунитско ханифитско изповедание в Република България“ и оспорената с отговора на исковата молба процесуална легитимация на ищеца.

При иск за установяване нищожност или недопустимост на вписването или несъществуването на вписаното обстоятелство, проверката не следва да се простира по отношение законосъобразността на самото вписано обстоятелство. Искът с правно основание чл.431, ал.2 от ГПК е предоставен на разположение на страната, която твърди порок на самото вписване или несъществуване на вписаното обстоятелство.

Нищожно е вписването на неподлежащо на вписване обстоятелство, както и допускане на вписване със съдебно решение, което не отговаря на изискванията за валидност – ненадлежащ съдебен състав или постановяване извън пределите на правораздавателната власт на съда.

Недопустимо е вписване, постановено по искане на нелегитимирано в регистърното производство лице – чл.494 от ГПК или вписване, по което съдът се е произнесъл без да е сезиран.

„Несъществуващо обстоятелство“ по смисъла на чл.498 от ГПК е липсващото /невзето/ решение на орган на дружеството, за което е допуснато вписване в търговския регистър. Втората хипотеза е по отношение на обстоятелство, което е съществувало, но по-късно по исков ред е установена нищожността му.

По делото е приложено заверено копие от водения съгласно чл.19, ал.5 от Закона за вероизповеданията регистър за местните поделения на вероизповеданията от 2003 г. до настоящия момент и фирмено дело № 61/2009 г. на ОС Русе, от доказателствата по което се установява, че на 21.12.2009 г. С.Р.С. и З.М.Ш. са подали заявление за регистрация на местно поделение на Мюсюлманско изповедание по реда на чл.20 ЗВ с приложени протокол № 9 и решение 3.5 от 11.12.2009 г. на централния колективен орган – Висшия мюсюлмански съвет. По заявлението е постановено Решение № 9/05.02.2010 г. на ОС Русе, на основание чл. 595 и сл. ГПК, във вр. § 2, ал. 4 ПЗР на ЗВ и е постановено вписване в Регистъра на местните поделения на вероизповеданията на „Мюсюлманско настоятелство - Русе“.

Събрани са гласни доказателства за установяване на релевантни за спора по предявените ИУИ факти:

Свидетелят М.С.А. установява, че в качеството си на член на съвета, на 11.12.2009 г. е участвал в заседание на Висшия мюсюлмански съвет в

гр.София, на което било взето решение да се впишат определени Мюсюлмански настоятелства, измежду които и това в гр.Русе, в регистъра на съответните окръжни съдилища по реда на чл.20 от Закона за вероизповеданията. Председател на ВМС по това време бил Б.П. и на заседанието имало необходимия кворум за приемане на решения. Свидетелят установява, че през 2009 г. били провеждани и други заседания на ВМС; за заседанието на 11.12.2009 г. бил съставен протокол, подписан от председателя на Висшия мюсюлмански съвет Б.П. и протоколчика.

Свидетелят на ищеца по предявените инцидентни установителни искиве Николай Панков Панков установява, че познава Б.М.П., който бил председател на Висшия мюсюлмански съвет през 2008 г.- 2009 г. докато съдът обяви на 13.08.2009 г. заличаване на конференцията, проведена през 2008 г. и използвания на нея устав за подправен и неистински. През периода от 1997 г. до 2005 г. виждал подписани документи от Б.П. и знаел как изглежда подписа му, но подписът срещу председател, положен на извлечение от протокол № 9 от заседание на 11.12.2009 г. /л. 6 от фирмено дело № 61/2009 г. на ОС Русе/, не е на Б.П.. Свидетелства, че не е провеждано заседание на ВМДС на 11.12.2009 г., тъй като през този период помагал на секретаря на ВМДС Д.Б. при подготовката на заседанията и би знаел, като такова заседание е провеждано.

По делото са приложени действащите през годините Устави на Мюсюлманското изповедание, съдебни решения относно вписване на промени в ръководството му, извлечение от регистъра по чл.18 ЗВ при СГС за вписванията по ф.д.№ 1659/2003 г. и по ф.д.№ 61/2009 г., Удостоверение за постановените съдебни актове за Мюсюлманското изповедание от образуване на делото в СГС до 18.03.2010 г.

Чл.15 от Закона за вероизповеданията - ДВ бр.120/29.12.2002 г. въвежда съдебен ред за регистрация на религиозните общности като юридически лица. Вписването в публичния регистър по чл.18 от ЗВ се отнася както за нововъзникнали религиозни общности, с оглед придобиването им на статут на юридически лица – чл.14 от ЗВ, така и за вероизповедания, регистрирани по чл.6 от отменения Закон за изповеданията, запазващи този си статут. След влизането в сила на ЗВ, по реда на чл.20, съдът извършва вписване на нововъзникналите местни поделения на съответното вероизповедание, вписано в регистъра по чл.18 от ЗВ, които от този момент придобиват собствена правосубектност. И при действието на новия ЗВ, съществуващите по реда на чл.6 от ЗИ /отм/ местни поделения, запазват статута си на юридически лица, като подлежат на служебно пререгистриране от съответния окръжен съд по седалището им – по заявление на централното ръководство на вероизповеданието – пар.2, ал.4 от ПЗР на ЗВ, която регистрация няма конститутивно действие. Ако местното поделение на вероизповеданието е заварено юридическо лице по смисъла на цитираната норма, то не загубва своята правосубектност по силата на ЗВ дори и при неизвършване на служебно вписване. Предвиденият в новия закон режим на регистрация на

вероизповеданията установява запазване статута на съществуващите към момента на влизането на закона в сила, в който смисъл е задължителната практика на ВКС – решение № 141/21.07.2010 г. по гр.д.№ 345/2009 г. на ВКС – II г.о.

Приложенияте на л.668 от делото удостоверение от 15.05.2014 г. по ф.д. № 61/2009 г. на ОС-Русе, удостоверение за регистрация № 98/28.05.2003 г. /л.828/ и писмо изх.№ 75-02-602/21.10.2016 г. на Община Русе /л.825/ установяват, че „Мюсюлманско настоятелство Русе“ е регистрирано на основание пар.2, ал.4 от ПЗР на ЗВ – като заварено местно поделение на вероизповеданието, вписано преди 1.01.2003 г., т.е.- на осн.чл.16 ЗИ /отм./.

Мюсюлманско вероизповедание Русе е местно поделение на религиозната институция Мюсюлманско изповедание, вписано служебно в регистъра на вероизповеданията при СГС по ф.д.№ 1659/2003 г., на основание чл.18 от ЗВ.

Следователно, не е необходимо наличието на решение на Висшия мюсюлмански съвет на мюсюлманското изповедание за регистриране на местно поделение Мюсюлманско настоятелство, доколкото извършената регистрация е на заварено юридическо лице по смисъла на пар.2, ал.2 от ПЗР на ЗВ.

Възраженията за начина на приемане на решението по протокол № 9/11.12.2009 г. са неоснователни, тъй като пар.2, ал.4 от ЗВ не предвижда изисквания за наличие на изрично решение от Висшия мюсюлмански съвет на мюсюлманското изповедание за съдебна регистрация на заварените поделения – юридически лица. В този смисъл, неотнормирани към предмета на спора са и извършваните промени в ръководството на ВМС през 2008 г. и 2009 г. и свързаните с тях вписвания и заличавания.

Следователно, ищецът Мюсюлманско настоятелство гр.Русе е надлежна страна в процеса – притежава качеството на юридическо лице и е било регистрирано като такова в общината, а след 2010 г. – в ОС-Русе, като заварено поделение на Мюсюлманското изповедание.

По горните съображения, предявеният главен установителен иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство Русе“, че регистрацията му с решение от 5.02.2010 г. по фирмено дело № 61/2009 г. на ОС Русе като местно поделение -юридическо лице на Мюсюлманско изповедание е несъществуващо обстоятелство, тъй като липсва решение на централното ръководство на МИ за регистрацията на местното поделение на МН Русе като ЮЛ в ОС - Русе, респ. решението на централното ръководство от 11.12.2009 г. е нищожно, тъй като не е взето от лицата, вписани като членове на централното ръководство и тъй като е в противоречие с императивни разпоредби на ЗВ и на действащия Устав на МИ, неподвиждащи това вероизповедание да има местни поделения със статут на ЮЛ, е неоснователен;

Неоснователен е и първият евентуален иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че същото вписване е нищожно, тъй като е вписано неподлежащо на вписване обстоятелство - към датата на подаване на заявлението в ОС Русе и към датата на вписването, действащият Устав на МИ не предвижда вероизповеданието да има поделения със статут на юридически лица. Уставът на мюсюлманското изповедание от 1996 г. предвижда местните поделения да имат статут на юридически лица. По силата на този устав и в съответствие с разпоредбите на Закона за изповеданията /отм./, местното поделение Мюсюлманско настоятелство е имало качества на юридическо лице. Като заварено поделение – юридическо лице, то е било регистрирано в ОС-Русе в съответствие с новия режим по Закона за вероизповеданията. Обстоятелството, че в приетите последващи устави, приложени по делото няма изрични разпоредби за местните поделения като юридически лица, не води до прекратяване на това им качество – като заварени местни поделения на изповеданието. Неоснователно е позоваването на нищожност на вписването поради вписване на непредвидени в Устава обстоятелства, тъй като от значение за валидността на вписването е съответствието с разпоредбите на закона.

Вторият евентуален иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че вписването е недопустимо, тъй като е постановено по искане на нелегитимирано в регистърното производство лице и поради това, че е извършено по § 2, ал. 4 ПЗР на ЗВ без съдът да е бил сезиран с такова искане е също неоснователен – вписването по посочения текст се извършва служебно от съда по заявление от централното ръководство. Съдът е бил сезиран от упълномощени да представляват настоятелството лица, а основанията за регистрацията им е в компетентността на съда, извършил вписването.

В обобщение – предявените евентуално съединени инцидентни установителни искове са неоснователни и недоказани, поради което следва да бъдат отхвърлени изцяло – след отмяна на обжалваното решение в частта му, с която главният инцидентен установителен иск е уважен.

С оглед на това, обжалваното решение – в прекратителната му част, следва да бъде отменено тъй като е доказана активната процесуалната легитимация на ищеца. След отмяната, делото следва да се върне на първоинстанционния съд, за произнасяне на предявените главен и евентуален насрещен иск.

По изложените съображения, Варненският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ ИЗЦЯЛО решение № 260002/9.02.2022 г. по гр. д. № 240/2018 г. на Окръжен съд – Русе и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения главен инцидентен установителен иск с правно основание чл.124, ал.1, вр. с чл.604 от ГПК - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство Русе“, че регистрацията му с решение от 5.02.2010 г. по фирмено дело № 61/2009 г. на ОС Русе като местно поделение -юридическо лице на Мюсюлманско изповедание е несъществуващо обстоятелство, тъй като липсва решение на централното ръководство на МИ за регистрацията на местното поделение на МН Русе като ЮЛ в ОС - Русе, респ. решението на централното ръководство от 11.12.2009 г. е нищожно, тъй като не е взето от лицата, вписани като членове на централното ръководство и тъй като е в противоречие с императивни разпоредби на ЗВ и на действащия Устав на МИ, неподвиждащи това вероизповедание да има местни поделения със статут на ЮЛ;

ОТХВЪРЛЯ първия евентуално съединен иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че същото вписване е нищожно, тъй като е вписано неподлежащо на вписване обстоятелство - към датата на подаване на заявлението в ОС Русе и към датата на вписването, действащият Устав на МИ не предвижда вероизповеданието да има поделения със статут на юридически лица.

ОТХВЪРЛЯ втория евентуално съединен иск - да бъде признато за установено по отношение на „Мюсюлманско настоятелство“ Русе, че вписването е недопустимо, тъй като е постановено по искане на нелегитимирано в регистърното производство лице и поради това, че е извършено по § 2, ал. 4 ПЗР на ЗВ без съдът да е бил сезиран с такова искане.

ВРЪЩА делото на Окръжен съд - Русе за произнасяне на предявените главен иск с правно основание чл.108 от ЗС и по евентуално съединения насрещен иск за подобрения в процесния недвижим имот.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____